

OECD PISA un OECD TALIS pētījumu metodoloģija

Andrejs Geske
Izglītības pētniecības institūts
Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultāte
Latvijas Universitāte

PISA

**Programme for international Student
Assessment**

**Starptautiskā skolēnu novērtēšanas
programma**

TALIS

Teaching and Learning International Study

Starptautiskais mācību vides pētījums

Noteiktie metodoloģijas uzdevumi

- Skaidrība par galvenajām izglītības politikas problēmām un koncentrēšanās uz dalībvalstīm būtiskiem jautājumiem
- Starptautiskais salīdzinājums
- Izmaiņu noteikšana pa pētījuma cikliem
- Iespēja izstrādāt nozīmīgus un salīdzināmus indikatorus
- Datu validitāte un drošums
- Iesaistītām valstīm jāspēj interpretēt rezultātus jēgpilnā veidā
- Darbs jāveic savlaicīgi un izmaksu ziņā efektīvā veidā

TALIS 2013

dalībvalstis

OECD
TALIS

ASV

Austrālija

Brazīlija

Bulgārija

Čehija

Čīle

Dānija

Francija

Horvātija

Igaunija

Islande

Itālija

Izraēla

Japāna

Kipra

Koreja

Latvija

Malaizija

Meksika

Nīderlande

Norvēģija

Polija

Portugāle

Rumānija

Serbija

Singapūra

Slovākija

Somija

Spānija

Zviedrija

Abū Dabī (AAE)

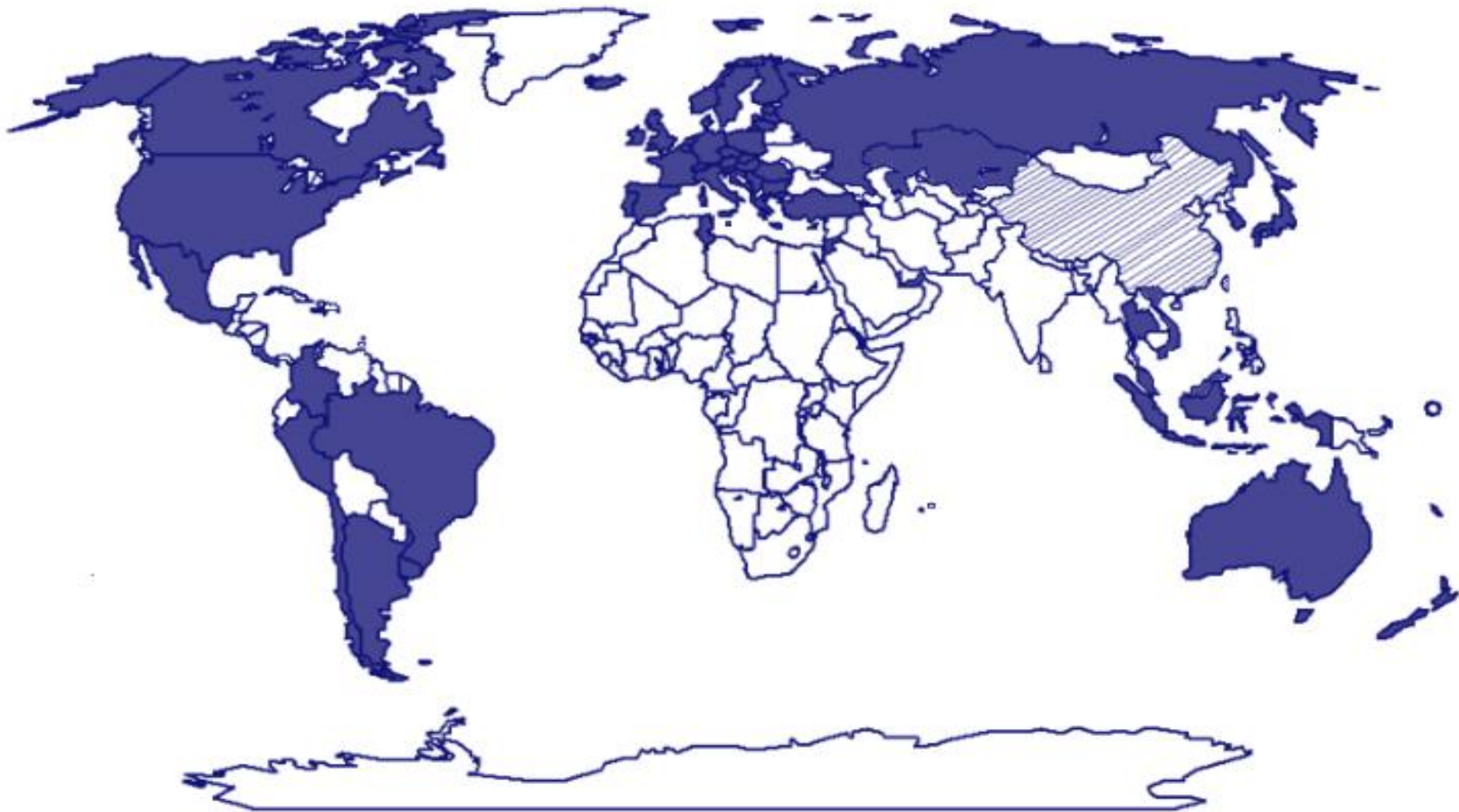
Alberta (Kanāda)

Anglija (Lielbritānija)

Flandrija (Beļģija)

PISA 2012 dalībvalstis

OECD
PISA

Pētījumu posmi

- Pētījuma koncepcijas izstrāde
- Izlases veidošana
- Testu uzdevumu izstrāde un aptaujas jautājumu izstrāde
- Uzdevumu, aptaujas jautājumu un procedūru pārbaude (izmēģinājuma pētījums)
- Testu un aptauju veikšana skolās
- Sasniegumu skalas un kompetences līmeņu definēšana
- Konteksta indikatoru veidošana

Pētījumu etapi

1. gads – Pētījuma koncepcija, mērķi un uzdevumi
2. gads – Izmēģinājuma pētījums
3. gads – Datu ieguve
4. gads – Pirmie rezultāti
5. – 10. gads – Datu sekundārā analīze

Pētījumu koncepcija

OECD
PISA

- Izglītības indikatori valsts raksturošanai ir tik pat svarīgi cik demogrāfiskie un ekonomiskie
- Noteikt cik lielā mērā skolēni pamatzglītības beigu posmā apguvuši zināšanas un prasmes, lai pilnā mērā iesaistītos modernā sabiedrībā
- Ne tikai zināšanas, bet to pielietošana nepazīstamās situācijās. **Kompetences**

Pētījumu koncepcija

OECD
PISA

Trīs vaļi uz kuriem balstās izglītība –
lasīšana, matemātika un dabaszinātnes

Pētījumu koncepcija

OECD
TALIS

TALIS pētījuma mērķis ir sniegt ticamu, laicīgu un salīdzināmu informāciju no skolu praktiķu perspektīvas, lai palīdzētu valstīm pārskatīt un formulēt politiskos lēmumus kvalitatīvas skolotāju profesijas attīstībai

Regularitāte

Regularitāte un izmaiņu fiksēšana

PISA

2000

2003

2006

2009

2012

2015

2018

TALIS

2008

2013

2018

Pētījumu dalībnieki un izlase

PISA

15 gadus veci skolēni – atrodamas izglītības sistēmā, bez speciālām skolām un programmām, no 7. klases

TALIS

Pētāmās grupas Latvijā

- *Sākumskola - Nepiedalāmies*
- **Pamatskolas vecākās klases: 5.–9. klase**
- *Vidusskola - Nepiedalāmies*
- Saite ar OECD PISA
- Profesionālās skolas

Izlase

Slāņu mainīgie:

- Skolas lielums – lielās, mazās, ļoti mazās
- Urbanizācija – Rīga, lielās pilsētas, citas pilsētas, lauki
- Skolas tips – ģimnāzijas, vidusskolas, pamatskolas, citas

Dalībnieki Latvijā

OECD
PISA

Gads	Dalībaskolas	Skolēni pētījumā	Skolēni 9. klasē Latvijā
2000	153	3873	
2003	157	4627	34400
2006	176	4719	32200
2009	184	4502	24500
2012	215	4306	17700
2015	251		16400

Skolēnu sadalījums pa slāņiem

**OECD
PISA**

Slānis	Slānis	Skolu skaits	Skolēnu skaits	Skolēnu skaita sadalījums (%)
Urbani- zācija	Rīga	58	1407	33%
	Lielās pilsētas	36	926	22%
	Pilsētas	45	1046	24%
	Lauki	76	927	21%
Skolas tips	Ģimnāzijas	27	794	18%
	Vidusskolas	125	2907	68%
	Pamatskolas	58	593	14%
	Citas	5	12	0,3%
Mācību valoda skolā	Latviešu	167	3096	72%
	Krievu	36	962	22%
	Latviešu un krievu	12	248	6%
Kopā		215	4306	

Skolēnu sadalījums pa klasēm

OECD
PISA

Klase	2000. gadā	2003. gadā	2006. gadā	2009. gadā	2012. gadā
7. klase	2%	2%	2%	2%	1%
8. klase	8%	17%	15%	14%	13%
9. klase	39%	76%	78%	81%	83%
10. klase	50%	6%	3%	3%	3%
Citas klases	1%	0%	2%	1%	0,3%

Dalībnieki Latvijā

- 5. – 9. klašu skolotāju segmentā – 116 skolu 2291 skolotājs un 110 direktori.
- TALIS–PISA sasaistes segmentā – 118 skolu 2123 skolotāji un 110 direktori
- TALIS PROF segmentā – 38 skolu 726 skolotāji un 38 skolu direktori

Pasaulē pētījumā piedalījās 30 valstis un 4 valstu daļas; 106 000 skolotāji, kuri pārstāvēja 4 miljonus skolotāju

Instrumenti

OECD
PISA

- 13 testu brošūras, trīs dažādas skolēnu aptaujas un mācību iestādes aptauja.
- Matemātikā – 36 jautājumi no iepriekšējā pētījuma cikla, kā arī 74 jauni
- Latviešu un krievu valoda
- Oriģinālteksti –angļu un franču valodā

Uzdevumi pieejami ipi.lu.lv

Instrumenti

**Skolotāju aptauja un skolas direktora
aptauja, papildus matemātikas skolotāja
aptauja**

Aptaujas jautājumu grupas

TALIS kopējā pedagogu aptauja:

- skolotāju vispārējs raksturojums
- profesionālā pilnveide (tālākizglītība)
- atsauksmes par skolotāja darbu
- mācību darbs kopumā
- mācību darbs konkrētā klasē/grupā
- skolas mikroklimats
- apmierinātība ar darbu
- skolotāju mobilitāte

Aptaujas jautājumu grupas

TALIS PROF nacionālais pētījums:

- profesionālās pilnveides iespējas
- ārpusstundu darbs
- mācību materiāli
- audzēkņi
- izglītības reformas
- nodrošinājums ar resursiem un palīgpersonālu
- sadarbība ar vecākiem
- mikroklimats izglītības iestādē
- pedagogu apmierinātība ar darbu
- centralizētie eksāmeni
- sadarbība ar darba devējiem

Indikatoru piemērs

- Apmierinātība ar darba vidi
 - Man patīk strādāt šajā skolā
 - Es ieteiktu savu skolu kā labu darbavietu
 - Es vēlētos strādāt citā skolā, ja tas būtu iespējams
 - Visumā es esmu apmierināts(-a) ar savu darbu

Administrācija skolās

PISA

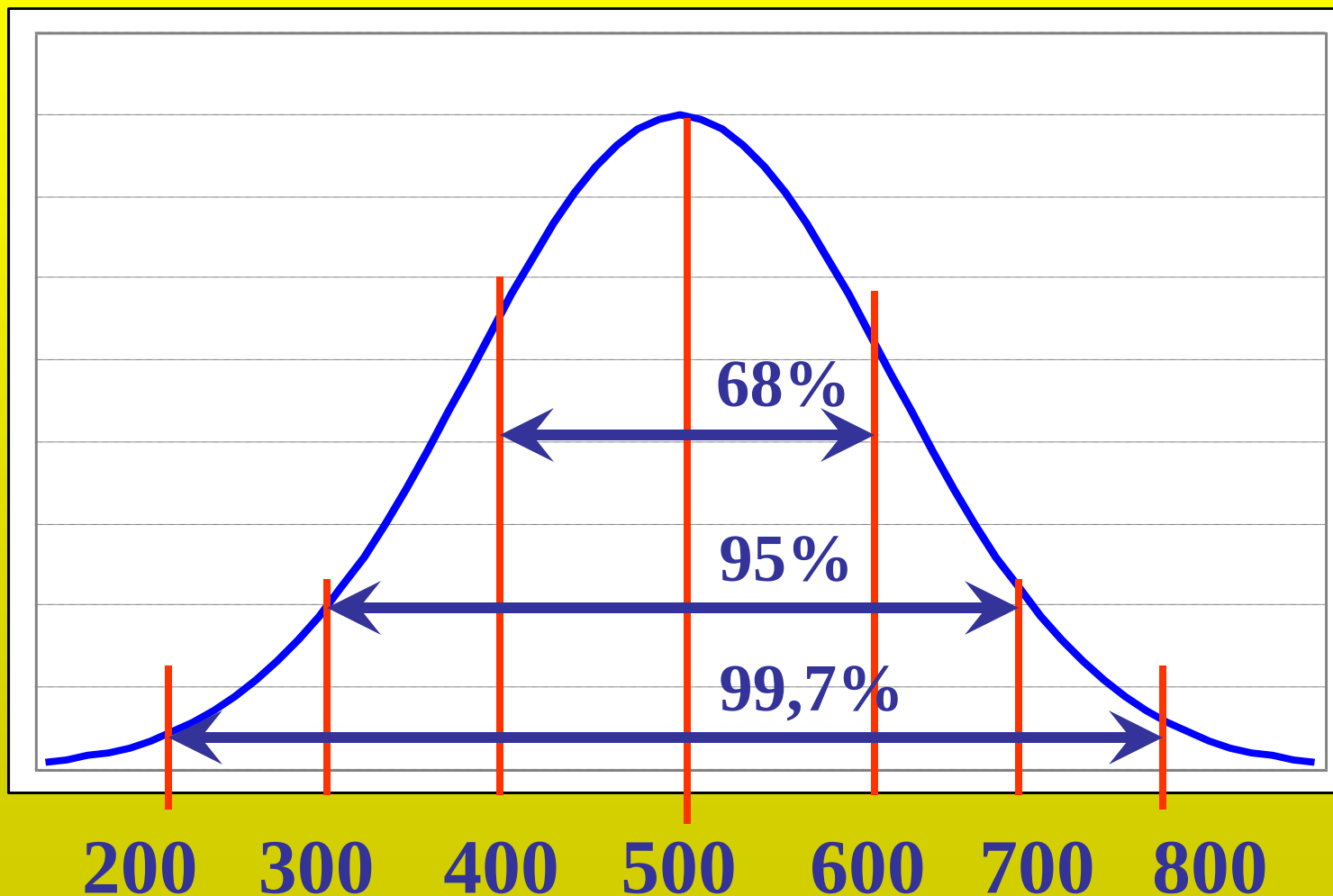
- 21 testa administrators no LU PPMF IPI
- 226 testēšanas sesijas

TALIS

- Latvijā visas aptaujas tika veiktas internetā tiešsaistē ar katram respondentam lietojot savu lietotājevārdu un paroli

Skolēnu sadalījums pa sasniegumiem

OECD
PISA

Vienota skala uzdevumu grūtībai un skolēnu kompetencei

OECD
PISA

**Uzdevumu
grūtība**

**Uzdevumu un sasniegumu
skala (punktos)**

**Skolēnu
kompetence**

Relatīvi augstas
grūtības pakāpes
uzdevumi

6. uzd. →

5. uzd. →

Vidējas grūtības
pakāpes uzdevumi

4. uzd. →

3. uzd. →

Relatīvi zemas
grūtības pakāpes
uzdevumi

2. uzd. →

1. uzd. →

**Skolēns A - ar relatīvi
augstu kompetences
līmeni**

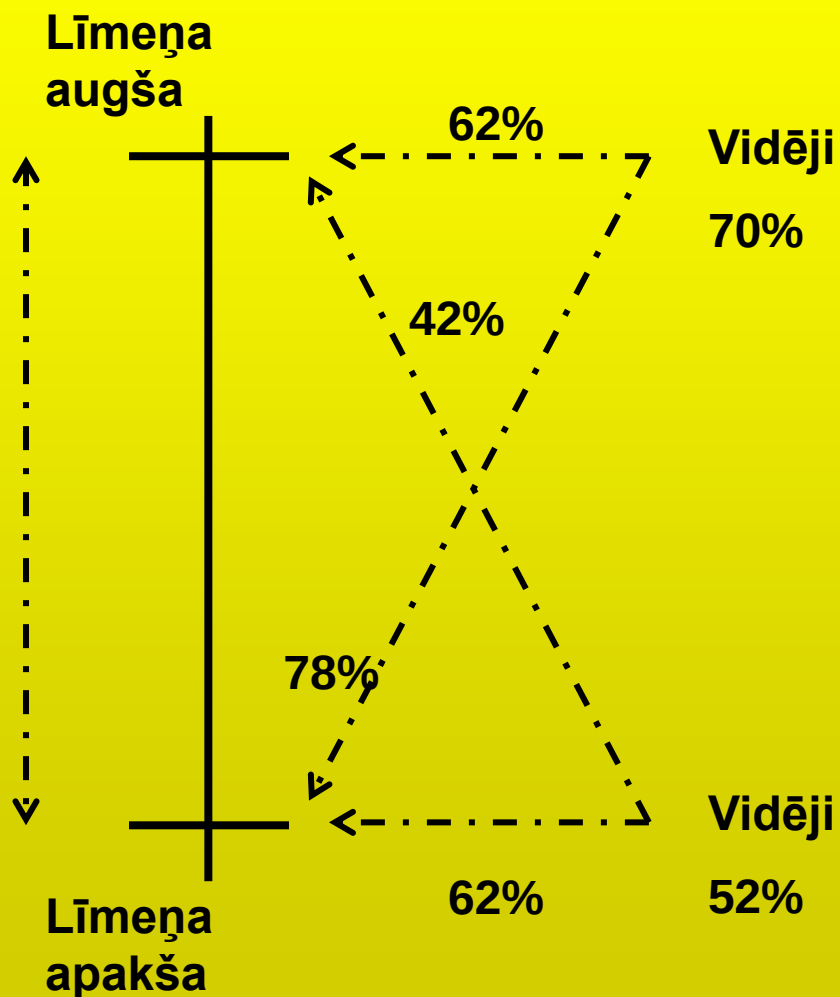
**Skolēns B - ar vidēju
kompetences līmeni**

**Skolēns C - ar relatīvi
zemu kompetences
līmeni**

Kompetences līmeņi

OECD
PISA

Līmeņa platums ir izvēlēts 0,8 logitu liels. PISA matemātikas skalā tas ir apmēram 62 punktu liels

Skolēnam, kura kompetences atbilst līmeņa augšai, ir 62% iespēja pareizi atbildēt uz grūtāko šī līmeņa uzdevumu, 70% varbūtība pareizi atbildēt uz visiem līmeņa uzdevumiem un 78% varbūtība pareizi atbildēt uz līmeņa vieglāko uzdevumu

Skolēnam, kura kompetences atbilst līmeņa apakšai, ir 62% varbūtība pareizi atbildēt uz līmeņa vieglāko uzdevumu, 52% varbūtība atbildēt pareizi uz visiem līmeņa uzdevumiem un 42% varbūtība pareizi atbildēt uz līmeņa grūtāko uzdevumu

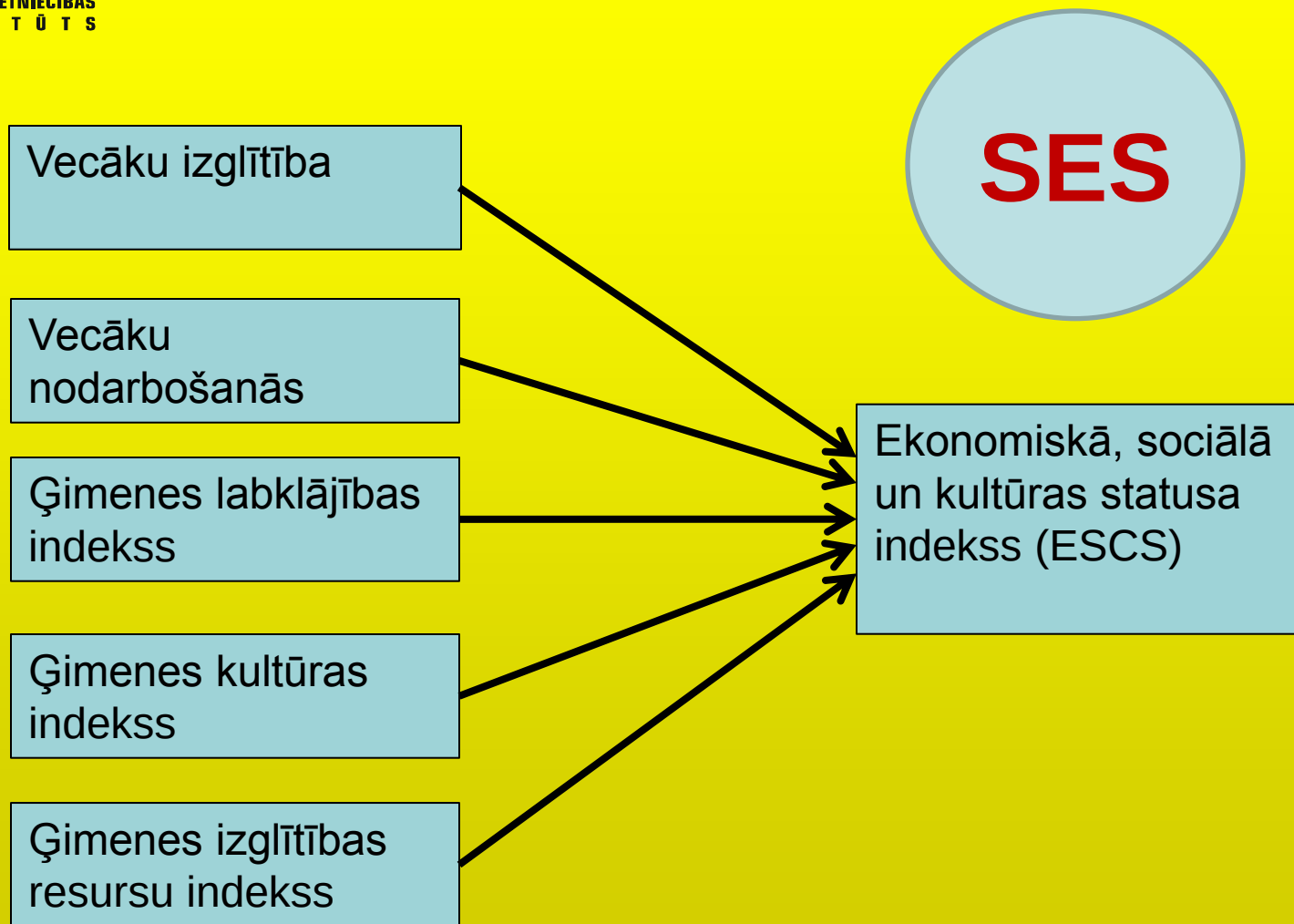
Matemātikas līmeņu un punktu sakarība

OECD
PISA

Līmenis	Punkti
6.	Virs 669
5.	607 līdz 669
4.	544 līdz 607
3.	482 līdz 544
2.	420 līdz 482
1.	357 līdz 420
Zem 1.	Zem 357

Konteksta indikatori

OECD
PISA

Pieejamās datu bāzes

www.oecd.org/pisa

www.oecd.org/talis

Education GPS
THE WORLD OF EDUCATION AT YOUR FINGERTIPS

gpseducation.oecd.org

OECD PISA un OECD TALIS pētījumu metodoloģija

Paldies par uzmanību!

andrejs.geske @ lu.lv
ipi.lu.lv

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**
ANNO 1919

